

ПРОБЛЕМА ЗНИЩЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ

¹ Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі розглянуто загальні проблеми знищення Українських Карпат. Лісові формації як геологічно найдавніший і найпродуктивніший тип рослинності відігравали і відіграють пріоритетну екологічну роль в еволюції біосфери та підтриманні її природного стану. Традиційно найбільше від вирубки лісів потерпають ліси в українських Карпатах. Лісовий покрив захищає ґрунти від промерзання, видування і перезволоження. Під ним значно зменшується поверхневий стік і помітно уповільнюється весняне танення снігу.

Ключові слова: ліс, знищення, браконьєри, Українські Карпати.

Abstract

The paper considers the general problems of the destruction of the Ukrainian Carpathians. Forest formations, as geologically the most ancient and the most type of vegetation, have played and are playing a priority ecological role in the evolution of the biosphere and the maintenance of the natural state. Traditionally, forests in the Ukrainian Carpathians suffer most from deforestation. Forest cover protects the soil from freezing, blowing and waterlogging. Under it, the surface runoff is significantly reduced and the spring snowmelt is noticeably slower.

Keywords: forest, destruction, poachers, Ukrainian Carpathians.

Вступ

Проблема знищення екосистеми українських Карпат є досить важливою. Ліс, як відомо, - це могутній природний фактор, який впливає на всю природу: клімат, ґрунти, умови формування поверхневого стоку. За різноманітністю будови, силою впливу на природне середовище лісові масиви проявляють себе як найскладніше і наймогутніше рослинне угруповання, яке впливає на гідрологічний і кліматичний режими, ґрунтоутворення, флору і фауну. Вплив лісу насамперед позначається на мікрокліматі лісового середовища. Лісовий покрив захищає ґрунти від промерзання, видування і перезволоження. Під ним значно зменшується поверхневий стік і помітно уповільнюється весняне танення снігу. Завдяки кращому проникненню води у ґрунт і поповненню підґрунтових вод, які живлять річки, зменшуються повені і підтримується рівномірний режим річок [1].

Результати дослідження

Лісові формації як геологічно найдавніший і найпродуктивніший тип рослинності відігравали і відіграють пріоритетну екологічну роль в еволюції біосфери та підтриманні її природного стану. Ця роль особливо відчутна в сучасний технологічний період, коли почав порушуватись киснево-вуглецевий баланс на Землі, коли від антропогенних чинників порушився породний склад лісів, зазнала змін їх вікова структура, катастрофічно продовжує зменшуватися площа лісових ландшафтів планети.

Традиційно найбільше від вирубки лісів потерпають ліси в українських Карпатах. Причина цьому - величезний запас лісу в регіоні. За офіційними даними, лісо масиви займають близько 16% всієї території країни. Це майже 11 мільйонів гектар лісів. 40% з них припадає на західну Україну, де вирубка досягла масштабів екологічного лиха [2].

Основні причини зайнятості населення в незаконній вирубці лісів зрозумілі - соціально-економічний стан українців не найкращий, і з кожним роком ситуація тільки погіршується. У сільській місцевості західних регіонів ситуація особливо гостра. За даними Держслужби зайнятості на 1 квартал 2015 рівень безробіття там зашкалює: в Івано-Франківській області 23,5 тис. осіб, у Львівській області 37,1 тис. осіб, у Закарпатській 14,5 тис. людей. Утім, значно більше в лісоповалі винна низька оплата праці в регіоні та по країні в цілому, яка змушує людей йти на «приватні», а на

ділі часто незаконні, підприємства по вирубці дерева і первинній обробці - т. зв. лісопилки. Місцеві мешканці частіше вирубують дерева в осінньо-зимовий період. Незаконні схеми з карпатськими лісами. Молоді і здорові дерева позначають як хворі заради вирубки. Площі вирубки перевищують заявлені. Вирубаний ліс вивозиться з України кругляком. Так називають необроблені зрубані стовбури дерев. Оброблена деревина коштує набагато дорожче, 80% лісу реалізується саме у вигляді кругляку. Водночас легальні українські деревообробні підприємства ледь виживають. Для обліку вирубаних дерев кожен офіційний стовбур повинен мати розпізнавальний чип - пластиковий ярлик з унікальним номером [3].

Браконьєри відправляють вирубаний ліс за кордон. Проте рубають ліс і місцеві мешканці. Карпатський ліс потрапляв і на окуповані території. У 2015-му році суд заарештував 600 тонн лісу, який перевозили в зону АТО. Поставки здійснювали і в окупований Крим. Від листопада 2015-го року законом на 10 років заборонили експортувати необроблену деревину. Втім, у Раді був зареєстрований урядовий законопроект, який пропонує скасувати заборону. Мовляв, мораторій на вивезення лісу порушує не лише умови членства України в СОТ, а й положення Угоди про асоціацію з ЄС. Законопроект пропонує реалізувати необроблений ліс на аукціонних торгах - окремо для українських покупців і для нерезидентів.

Висновки

Ухвалення закону сприятиме охороні лісу, допоможе захистити Карпати від повеней, зсувів, селів, лавин та сприятиме боротьбі з корупцією у сфері охорони лісів - зазначено в пояснювальній записці до законопроекту. Але екологія - не єдина причина, чому потрібно посилювати охорону цього природного ресурсу [4]. Окрім наведеного значний вплив на стан лісового фонду здійснює належна охорона лісових ресурсів від пожеж [5, 6].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Синякевич І. М. Економіка галузей лісового комплексу : навч. посібн. / І. М. Синякевич. – К. : Знання, 2011. – 168 с.
2. Лісове Господарство України 2015 – Державне агентство лісових ресурсів України –18 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/document/118552;/Brosura_DALR_2015_web.pdf
3. https://antikor.com.ua/articles/74147u_karpatah_virubka_lisu_dosjagla_masshtabiv_ekologichnogo_liha
4. <http://report.if.ua/polityka/vyrubka-lisiv-u-karpatah-yaki-ye-nezakonni-shemy-ta-yak-iz-nymy-borotymutsya/>.
5. Петрук В. Г., Васильківський І. В., Писаренко Н. В., Турчик П. М., Кватернюк С. М. Система сигналізації для виявлення пожежонебезпечних ситуацій на території лісового фонду. І-й Всеукраїнський з'їзд екологів : тези доп. міжнар. наук.-техн. конф. (м. Вінниця, 4–7 жовтня 2006 р.). Вінниця, 2006. С. 184.
6. Петрук В. Г., Васильківський І. В., Кватернюк С. М. та ін. Розробка елемента системи пожежної сигналізації для охорони лісових ресурсів. І-й Всеукраїнський з'їзд екологів : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 4–7 жовтня 2006 р.). Вінниця, 2006. С. 25–29.

Боднар Ольга Миколаївна – студентка групи ЕКО-176, Інститут екологічної безпеки та моніторингу довкілля, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, е – mail: olhabodnar789@gmail.com.

Bodnar Olga Mykolayivna – student of ECO-17b group, Institute for Environmental Safety and Environmental Monitoring, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e – mail: olhabodnar789@gmail.com.